

zpra vodaj 42. Jiráskova Hronova

NEDĚLE 6. SRPNA 1972

ČÍSLO 4

CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÉHO DIVADLA - 72

VÍTÁME VÁS PŘÁTELE

Při slavnostním zahájení a v průběhu Jiráskova Hronova můžeme uvítat mezi sebou hosty zvláště milé, přátele ze socialistických zemí. Po celou dobu přehlídky zde bude delegace Vratislavského vojvodství Polské lidové republiky, vedená ředitelem Vojvodského domu kultury soudruhem Štefanem LIŠKOWSKÝM, členy delegace jsou dále Maria KOBACOWA vedoucí oddělení zájmové umělecké činnosti Vojvodského domu ve Vratislavi a Eduard STORY, tajemník Polské sjednocené dělnické strany Vojvodského domu kultury.

Rádi jsme mezi sebe přijali na slavnostním zahájení soudruhy ze SSSR podplukovníka BUNINA a kapitána ZMAZNEVA.

Na letošní Hronov přijeli také významní umělci. Ludmila PELIKÁNOVÁ, laureátka státní ceny, zástupce Svazu českých dramatických

umělců, zasloužilý umělec Josef MIXA, umělecký ředitel divadla E. F. Buriana. Mezi amatéry přijel umělecký ředitel Divadla Vítězného února soudruh Radek KOLESÁ a členka tohoto souboru Marta SVOBODOVÁ. Naše redakce se připojuje s přáním příjemného pobytu všem našim hostům a našim čtenářům je postupně představíme v příštích číslech formou rozhovorů a besed.

JIRÁSKŮV HRONOV ZAHÁJEN

Projev ředitelky odboru osvěty MK SSR s. N. Polonyiové

Už po čtyřicetý druhý raz odznejú z tohto miesta slová slávnostného prejavu, ktorými sa otvára jedinečná prehliadka divadelného ochotníctva, na ktorej tradíciu sme v Československu právom hrdí. Je pre mňa preto cťou a radosťou po-

Opět schodiště Jiráskova divadla. Zahájení 42. ročníku. Vlajky stoupají na stožár. Na zahájení se sjela řada oficiálních delegací krajských a okresních orgánů Komunistické strany Československa a státní správy. Předseda MěstNV v Hronově zvláště srdečně uvítal delegace obou ministerstev kultury ČSR a SSR a zástupce České rady odborů a další hosty.

Slavnostní zahájení bylo bohaté na řadu myšlenek, které mají širší význam pro koncepci amatérského divadla v současné společnosti, v jeho cestě k angažované-

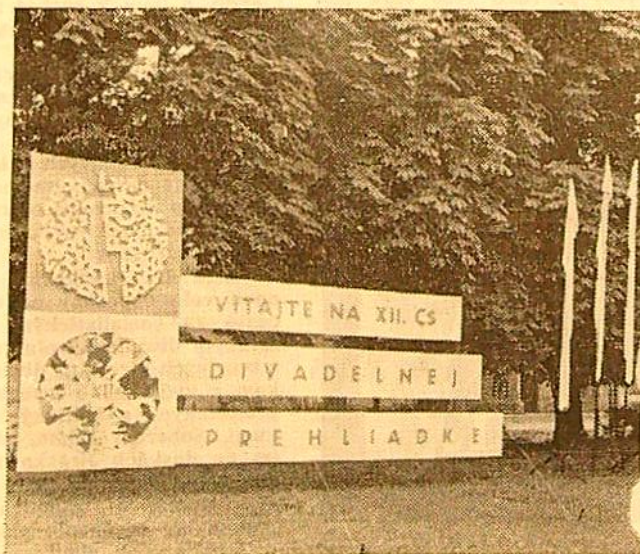
mu projevu v duchu socialistické kulturní politiky. Podnětnost těchto myšlenek, které se nutně vepisují do štitu letošní přehlídky, nutně povede k aktivitě v práci našich souborů.

Zahajovací den přinesl ještě pietní zastavení u pomníku Aloise Jiráka s koncertem pěveckého sboru Dalibor, které každoročně připomíná vazbu festivalu na odkaz díla tohoto předního českého spisovatele. Kytice u pomníku, stejně jako kyticky u kamene připomínající rodný dům malíře a spisovatele Josefa Čapka, nejsou jen pouhou úctou, ale výrazem toho, že dílo žije dodnes v tvůrčí práci našich souborů a celého kulturního života.

Tóny dechové Koletovy hornické hudby dodaly i s koncertem v sadech zahajovacímu dni radostný ráz a symbolizovaly letošní ročník jako nástup k nové kvalitě amatérské práce, jak to nakonec potvrdilo i zahajovací představení hry Vassa Železnovová.

Osvald Zahradník: Sólo pro bicí (hodiny) — Podtatranské divadlo Spišská Nová Ves.

vinnosťou, že mi pripadla úloha v mene Ministerstva kultúry SSR otvoriť za všetkých usporiadateľov tohto ročníku Jiráskov Hronov — celostátnu prehliadku amatérskych divadelných súborov. Hoci ťažko nájdem také slová k chvále jeho tradície a k zvýrazneniu jeho významu v našej socialistickej kultúre, aké predo mnou nik nebol povedal, nevidím vo svojom poslaní iba formálnu povinnosť. Veď Jiráskov Hronov nie je iba tradičná slávnosť, ale stále sa obnovojuca súčasť živého organizmu ochotníckeho divadla a ako taký citlivo zaznamenáva nielen všetky jeho vývinové etapy, úspechy a krízy, jeho spoluúčasť na formovaní ideového a umelec-

kého profilu československého divadla, ale reaguje i na celkový kultúrno-politický vývin a napredovanie našej spoločnosti. Preto slová, vyslovené na tomto mieste, nemôžu byť vždy rovnaké, rovnakým zostáva iba pozitívny vzťah k podujatiu, ktoré otvárajú.

Kultúrna politika Komunistickej strany Československa vždy poskytovala široký priestor rozvoju tvorivých síl ľudu. Preto i Jiráskove Hronovy sa plne rozvinuli v období po víťazstve pracujúceho ľudu, pod jej vedením, ktoré správne vystihlo veľký význam a životaschopnosť tradície festivalov založených nadšenými dobrovoľníkmi v malom podhorskom rodisku majstra Aloja Jiráka. Dnes, kedy uznesenia XIV. zjazdu KSČ otvárajú perspektívy ďalšieho kultúrneho napredovania nášho ľudu, ktorého významnou súčasťou je záujmová umelecká činnosť a v nej amatérske divadlo — javí sa nám

Spišská Nová Ves — tradičná celoslovenská prehliadka, poutá pozornosť nejen na Slovensku, ale i v Čechách. Náš snímek pripomína letošný ročník, konaný v červnu.

(Pokračování na str. 2.)

Dva jedním stiskem

Foto O. Daněš

JIRÁSKŮV HRONOV ZAHÁJEN

Projev ředitelky odboru osvěty MK SSR s. N. Polonyiové

(Pokračování z 1. str.)

perspektiva budování Jiráskových Hronovů ako súvislý rad článkov refaze, spájajúcej pokrokové tradície minulosti našich národov s ich kultúrnym rozvojom v socialistickej spoločnosti. Jiráskove Hronovy sú jedným z významných podujatí, ktoré signalizujú kultúrnej verejnosti kvalitatívny i kvantitatívny skok naplnovania ideového, etického, estetického i politického poslania ochotníckeho divadla.

Jedným z dôležitých ukazovateľov ideovo-politického významu ochotníckeho divadla v našom štáte je vzťah našich dvoch národných kultúr, vzťah českého a slovenského ochotníckeho divadla. Jeho podiel v histórii Jiráskových Hronovov nie je zanedbateľný a dovoľte mi preto krátke zamyslenie nad jeho vývinom. Jiráskov Hronov bol prirodzene koncipovaný pri svojom založení ako česká národná prehľadka. Ale už v roku 1932, teda na 2. Jiráskovom Hronove, vystúpil pohostinský súbor z Banskej Bystrice s inscenáciou Stodolovej Bačovej ženy. Prinášal na javisko Jiráskovho divadla prvý raz slovenské slovo slovenského dramatika. Toto prvé vystúpenie bolo však iba prvým pokusom o nadviazanie kontaktov, čo bolo pochopiteľné vo vtedajšej situácii a zostalo jediným v rámci celoštátnych prehľadok. Až do dnešného dňa to bolo 56 slovenských predstavení, zväčša slovenských autorov, ale i českých, sovietskych a v neskorších rokoch i sporadicky iných svetových drama-

Dopis z Vysokého nad Jizerou

Vážení přátelé,

dovoľte nám, aby som vás i vaše čtenáře co nejdříve pozdravili a zároveň vás všechny stejně upřímně pozvali na III. národní přehlídku vesnických a zemědělských divadelních souborů, která se uskuteční ve dnech 15.—21. října 1972 ve Vysokém nad Jizerou.

Je potěšitelné, že Jiráskův Hronov jako celostátní přehlídka amatérského divadla i národní přehlídka vesnických a zemědělských divadelních souborů mají své místo v překrásném Východočeském kraji, v kraji bohatých divadelních a revolučních tradic.

Je dobře, že se obě tyto vý-

znamné akce setkávají s plnou podporou stranických a státních orgánů a nestojí vedle sebe izolovaně, jak by se mohlo zdát s přihlídnutím k rozdílnému charakteru zúčastněných souborů. Naopak obě jsou zdrojem inspirace a výměny zkušeností, a to nejen ve vzájemných setkáních a konfrontaci divadelníků amatérů, ale i v práci obou přípravných výborů.

Věříme, že podobně jako loni, budeme moci přivítat ve Vysokém n. Jiz. zástupce přípravného výboru Jiráskova Hronova i některé stále návštěvníky této tradiční přehlídky.

Bola dokonca priaznivejšia a konsolidovanejšia ako v ostatných kultúrnych odvetviach, lebo české a slovenské ochotnícke divadlo — až na malé výjimky — sa nikdy neodchýlilo z cesty socialistického divadla, o čom svedčí i repertoár a priebeh 58. Jiráskovho Hronova: vreľý a úprimný vzťah k sovietskemu divadlu a odkaz ruských klasiky i k sovietskym ľudom, reprezentovaným súborom z Novozybkova. Českí i slovenskí ochotníci volajú v tom čase už veľmi výrazne po takej koncepcii ktorá by vytvorila predpoklady, aby Jiráskov Hronov bol de jure i de facto — celoštátnou prehľadákou.

Vytvorenia takejto koncepcie si vyžiadalo prekonanie niekoľkých objektívnych ťažkostí, vyplývajúcich najmä z rôznorodnosti organizácie súťaženia v ČR a SSR. Priaznivý politický vývoj po roku 1969 však poskytoval optimálne podmienky

Čekání

Foto Ivan Vávra

pre sfornovanie dlhodobej koncepcie celoštátnych prehľadok, v ktorej sa ráta s Jiráskovým Hronovom ako s celoštátnou prehľadákou každý druhý rok. Uprimne sa tešíme tomu, že se v tomto roku po prvý raz podľa novej koncepcie uskutoční výber súborov v ČR a SSR podľa jednotnej klúča a prostredníctvom spoločnej poroty. Koncepcia 42. Jiráskovho Hronova, ktorá kladie dôraz na hry pôvodnej českej a slovenskej dramatiky, na inscenácie pokrokových súčasných autorov i klasického odkazu naša pochopenie medzi súbormi a umožnila zostaviť repertoár tak aby vyjadroval súčasné úsilie československého amatérského divadla o divadlo v pravom slova zmysle národné a socialistické. Dnešné tvorivé úsilie ochotníkov sa opiera o najlepšie tradície československého divadla, ku ktorým patrí i obdiv a úcta k ruskej a sovietskej dramatiky a neustále živý kontakt s ňou.

Veríme preto, že 42. Jiráskov Hronov sa stane významným nielen pre svoj celoštátny dosah, ale i pre statočné úsilie všetkých pokrokových ochotníkov hľadať cestou umeleckého vyjadrenia autorovho textu výraz svojho pozitívneho vzťahu k našej súčasnosti.

Zelám 42. Jiráskovmu Hronovu veľa úspechov na ďalšej ceste za socialistickým amatérskym divadlom, veľa radostí z tvorivých stretnutí divadelníkov, z vydarených inscenácií i priateľských a kritických diskusií. Súborom želim, aby sa im na doskách Jiráskovho divadla hralo aspoň tak dobre ako doma a organizátorom maximálne naplnenie plánov a pripravovaných akcií.

První inscenace Jiráskova Hronova byla velmi důstojným a z tvůrčího hlediska zajímavým, zahájením letošní přehlídky. Závažný Gorského obraz rozkladu měšťácké třídy znovu promluvil k divákům jasnou řečí, znovu potvrdil velkou myšlenkovou a dramatickou hloubku tohoto díla. Již tato fakta mluví pro soubor Malého divadla ZK ROH SZK Ústí nad Labem. Diváci porozuměli ideovému poselství Gorského hry tak, jak ho soubor dokázal ve

VASSA ŽELEZNOVÁ

svoých možnostech sdělit. Mírně řečeno pozornost zasluhuje na prvním místě titulní postava Vassy v podání Evy Čejchánové. Je to výkon, který v řadě míst přerůstá svými významovými hodnotami, odhalením psychologického zázemu, objevováním druhého plánu hry, nejen výkony ostatní, ale také vlastní režisérovy koncepci. O technické vybavenosti herečky

netřeba pochybovat, její zaslouhou si inscenace podržuje na pětici a na některých místech se dobrá hlubší souvislosti onoho dramatického obrazu společnosti, která je v rozkladu. Režisér sám se snažil udržet představení v rytmicky sevěřené podobě, často však spolehl jen na nosnost příběhu a tady právě zůstává řada postav jen v prvním plánu, funguje pak

ve hře pouze jako sdělovatel dějových faktů, nikoli jako hlubší podobnosti o době a třídě, které tu autor nastavil křivě zrcadlo. Dokladem proto může být závěrečná scéna po Vassině smrti, která je tu jen dohraním příběhu. Z postav je třeba podtrhnout cit pro komediálnost, a poctivě úsilí vytvořit společenský typ, ve výkonu M. Cakla jako Chrapova. V Gorského hře patří k obtížným postavám Rachel, kterou již sám Gorkij nenadal takovými možnostmi jako jejího protihráče Vassu. I zde zněla Rachel často jen jako hlasatel myšlenek Gorského. Přesto je zajímavé, že herečka Irena Fričová hledala, a v mnoha místech úspěšně, cestu k prohloubení konfliktu mezi ní a Vassou a k objevování některých nových psychologických rysů této ženy.

Výprava inscenace je vytvořena na nevhodném půdorysu, který znemožňuje odhalování významových souvislostí scénických detailů, narušuje přehlednost rozhodujících situací a jejich atmosféry. Nekompromisní je třeba být ke stránce kostýmů (oblečení žen), účesy apod.

Zůstává však nesporným faktem, že amatéři dokázali přinést velkou hodnotu kulturně politickou, kterou vyjádřili svými tvůrčími prostředky a promluvíli tak k divákům pozorně naslouchajícím.

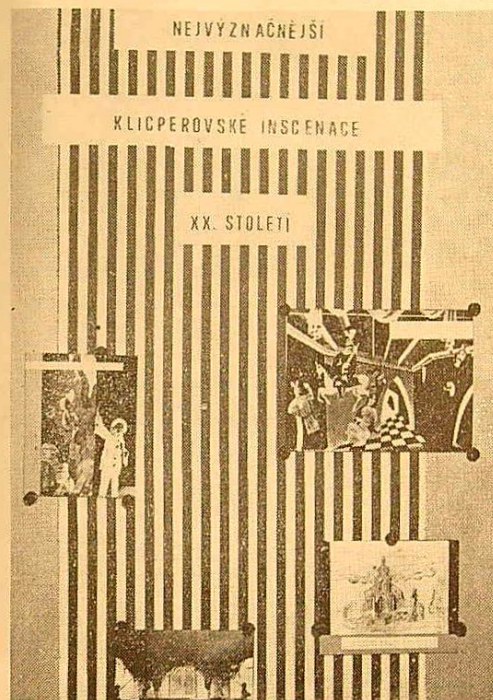
Petr Průša

Pozn. Kritické referáty přineseme o každém představení. Upozorňujeme, že nejsou oficiálním stanoviskem poroty, ale názorem podepsaného autora.

Dnes zazní hudba z Hradce

Dechový orchestr Domu kultury ROH závodů Vítězného února v Hradci Králové, vedený profesorem Janem Holubcem, oslavil na podzim loňského roku 50. výročí svého založení. Za tuto dobu dosáhl řady domácích i zahraničních uměleckých úspěchů a právem je považován za jeden z nejprůběžnějších dechových orchestrů naší republiky. Několikrát se zúčastnil Kmochova Kolína, na celostátních soutěžích dechových orchestrů v r. 1969 a 1970 získal vždy čestné třetí místo. Největším jeho úspěchem na mezinárodním poli bylo vítězství v soutěži dechových orchestrů ve francouzském Dijonu, odkud si Královéhradecký odvezl v r. 1967 „stříbrný řetěz“.

(K)

představujeme patrony ● představujeme patrony ● představujeme patrony ● představujeme

Dnes se opět setkávají zástupci patronátů závodů se souborem, který účinkuje na 42. Jiráskových Hronov. Setkávají se tu přátelé ze dvou festivalových měst — ze Spíské Nové Vsi a Hronova. Proto je také symbolické, že patronem Divadelního souboru Hvězdoslav při Stálé scéně ve Spíské Nové Vsi se stal jeden z organizátorů letošní celostátní přehlídky amatérského divadla, ZK MAJ v Hronově. Závodní klub má celoročně před sebou velmi náročné úkoly. Nepodílí se samozřejmě jen na organizaci a přípravě ochotnických přehlídek, i když jde o záležitosti náročné a důležitou. Posláním klubu je kromě jiného organizovat zájmovou umělec-

kou činnost ve městě, zabývat se problematikou mimoškolního vzdělávání, krátce stát ve středu kulturního života města. Už podle toho, co každý z návštěvníků Hronova poznal na vlastní oči, je možné říci, že ZK MAJ svůj těžký úkol plní

TEPNA 07 a ZK MAJ HRONOV

dobře. Mnozí z dnešních hostů také dobře znají hronovský divadelní soubor z nejrůznějších vystoupení v řadě míst a také na jevišti divadla ve Spíské Nové Vsi.

Pojem patronát. ochota a zájem patří už odedávna k Jiráskovmu Hronovu. Spojují se tu síly k tomu, aby se hostující divadelní soubory cítili na přehlídce jako doma, jako na svém vlastním jevišti a před domácími publikem. Souvisejí s tím samozřejmě i vzájemná setkání, rozhovory a seznamování. Zástupci patronátů závodů by mohli dlouho vyprávět o společných zážitcích z předcházejících ročníků. Patří k nim i pracující jednoho ze závodů rozsáhlého podniku oboru bavlnářského a hedvábnického průmyslu Tepna Náchod a jeho hronovských závodů, mezi nimi i Tepna 07.

(ek)

kam dnes • kam zítra • kam

Neděle 6. srpna

- 16.30 Divadelní představení — O. Zahradník
Sólo pro bicí (hodiny)
- 17.30 Pořad na pódiu v parku — Dechový orchestr
Domu kultury ROH ZVÚ Hradec Králové
- 20.00 Večerní představení — O. Zahradník
Sólo pro bicí (hodiny)
- 22.00 Beseda patronů se souborem v malém sále JD

Pondělí 7. srpna

- 9.00 Seminář odb. pracovníků — ZK MAJ Slávie
- 16.30 Odpo. představení hry Každý něco pro vlast
- 17.30 Pořad v parku — koncert vítězů krajské
soutěže populární hudby
- 20.00 Večerní představení hry Každý něco pro vlast
- 20.30 Večer diapositivů Po stopách Jiráskova díla —
na pódiu v parku
- 21.00 Taneční večer ve Slávii
- 22.00 Beseda patronů se souborem v malém sále JD

dnes • kam zítra • kam dnes

Pohled na atmosféru celoslovenské přehlídky ve Spišské Nové Vsi.

Do Hronova s pistolí

Asociace, která se nabízí není při nejlepší vůli jistě nejpříjemnější. Příčinou ovšem nezavdal nápad s titulcem, ale epizoda z historie města, která začíná v letech 1241—1289. Na místě dnešního města byla českým rytířem Hronem postavena turz, která měla od severu

chránit Náchod. Kolem ní vznikla brzy osada. V roce 1545 byl Hronov poprvé zapísán do zemských desek na pražském hradě jako městečko, které je součástí náchodského panství. Kuriózní je zmínka o hronovských matrikách, které jsou velmi úzké, aby se vešly do pouzdra u sedla vedle pistole; duchovní zajišťující sem pravidelně z Náchoda, aby mohl provést zápis do matriky, jezdil na koni a pistolí si s sebou musel brát na obranu proti vlkům a lupičům. (ek)

NON STOP

Včera se členové divadelního souboru Malého divadla ZK ROH Severočeských tukových závodů z Ústí nad Labem setkali v besedě se svými patrony i s ředitelem patronátního závodu Stavostroj Nové Město n. Met. s. Daňkem.

V Jiráskově divadle najdete novou oponu, pozornější návštěvník zjistí, že byly provedeny i další opravy okapů, střechy atd. ZK MAJ má připraven plán postupné modernizace jevištní části divadla a jejího technického vybavení.

Na výzdobu hronovských výkladů vypsali MěstNV soutěž pro aranžéry jednotlivých podniků. Hlavním tématem je pochopitelně obsah letošního 42. ročníku.

Ceny věnované vyhlásovateli letošní soutěže amatérského divadla jsou vystaveny ve výkladu hronovské Mléčné jídelny, který je umístěn proti hotelu Sokol. Ceny udělí porota v závěru letošní přehlídky za nejlepší tvůrčí výkony v soutěžních představeních.

STODVACET LET

V havlovickém mlýně se dne 24. února 1794 narodil Josef Regner, jemuž v neutěšené době ohrožení národa i národního jazyka bylo určeno povolání kněze. V roce 1806 odešel do broumovského klášterního gymnasia a o čtyři léta později zahájil v Praze studium filozofie. Zanedlouho po vysvěcení se stal kaplanem v Náchodě, kde se setkal s buditelem Josefem Myslíkem Ludvíkem, nadšeným vlastencem a obdivovatelem slavné české minulosti. Regnerův zájem se zčásti i pod jeho vlivem velmi brzy soustředil na snahu o povznesení duchovního i sociálního postavení prostých lidí, které záhy dokonale poznal a pochopil také jejich tragickou životní situaci, materiální i duchovní bídu ubíjejících jejich vědomí a cítění. Prostředkem mělo být zdokonalení polního hospodářství, Hronovským rolníkům — Josef Regner dlou-

há léta působil na hronovské faře — se stal vzorem vzorného hospodáře a pod jeho vlivem založili v bouřlivém roce 1848 první spo-

lečnost pro povznesení zemědělství a Regnera zvolili jejím prezidentem. Avšak zemědělství to nebyl jediný okruh zájmů vlasteneckého kněze, který soustředil pozornost současně na možnosti obnovení lnářství a tkalcovství v Podkrkonoší a mnoho péče věnoval i zakládání tkalcovských škol.

Ani po návratu do Náchoda kde byl jmenován děkanem, neustal v rozsáhlé činnosti spolkové, školské a osvětové. Svým vlivem dosáhl založení městské reálné školy v Náchodě, napomáhal také zřízení první mateřské školy, ojedinělého zařízení tohoto typu v tehdejší době.

Ve výčtu snah i zásluh Josefa Regnera by bylo možné dlouho pokračovat a žádný výsledek by zřejmě nebyl úplný. Nejlépe to učinil Alois Jirásek v rozsáhlé kronice U nás, kde vylíčil Josefa Regnera-Havlovického jako typ aktivního vlastence, který se nespokojuje jen s teoretickými poznatky, ale spojuje je především s životem lidí, jejichž zájmům dokáže obětovat i své osobní štěstí.

K významu působení Josefa Regnera se v neděli 2. července 1972 přihlásily i Havlovice, kde byl u příležitosti 120. výročí úmrtí kněze-buditele odhalen pomník, dílo prof. Bílka z Horic v Podkrkonoší. Odhalení busty se zúčastnila i delegace MěstNV v Hronově. (ek)